

Belevingsgerichte zorg bij dementie

Casus uit de praktijk: 'het verdwaalde ik'

Beginsituatie

Meneer Martens heeft de diagnose Alzheimer gekregen op de geheugenpolikliniek van het streekziekenhuis. Hij woont samen met zijn vrouw buiten de bebouwde kom in een villa. Naast de villa ligt 'zijn' tuinderij waar nu zijn zoon de scepter zwaait. Meneer Martens is erg trots op wat hij bereikt heeft met zijn bedrijf. Soms gaat hij zijn zoon nog helpen op de tuinderij. De laatste jaren gaat dit echter steeds moeizamer. Nieuwe technieken kan meneer Martens niet meer volgen en hij is gedesoriënteerd in de tijd, waardoor hij planten de verkeerde verzorging geeft in het seizoen.

Bij zijn villa heeft meneer Martens een prachtige siertuin waarin hij hele dagen is te vinden. Naarmate het dementeringsproces vorderde, snoeide meneer Martens planten in het voorjaar kort en knipte hij de bloemen eruit omdat hij ervan overtuigd was dat de herfst was aangebroken. Tot groot verdriet van mevrouw Martens veranderde de tuin waar zij zo trots op was langzaam in een gekortwielde tuin waaruit alles wat bloeide onmiddellijk werd weggeknipt. Uit eigen initiatief bood de zoon hulp aan. Medewerkers uit zijn bedrijf zouden de tuin bijhouden. Meneer Martens werd in zijn nette kleren op zijn stoel in de serre gezet en kon toezien hoe anderen in zijn tuin aan het werk waren. Na een aantal keer werd hij opstandig en boos. Hij wilde graag helpen in de tuin. Zijn vrouw en zoon probeerden hem af te leiden, maar dit ging niet goed. Tenslotte belde mevrouw Martens de casemanager met de vraag of hij medicatie kon regelen zodat haar man minder boos en opstandig zou reageren.

Interventie

Via de huisarts kwam de casemanager in aanraking met de familie Martens. Tijdens een huisbezoek werd al snel duidelijk wat de oorzaak van zijn boosheid was. Meneer Martens raakte gefrustreerd omdat hij niet meer in zijn tuin mocht werken en reageerde zijn emoties af op zijn vrouw en zoon. Tijdens het gesprek gaf hij aan dat hij erg van de natuur geniet en graag buiten is. Hij reageerde dan ook positief toen de casemanager vroeg of hij zou willen helpen op de zorgboerderij in de buurt. Hij kende de boer van deze zorgboerderij nog van vroeger.

In een afzonderlijk gesprek sprak de casemanager met mevrouw en zoon Martens af dat de hoveniers van het bedrijf van de zoon de siertuin bijhouden op de dagen dat meneer op de zorgboerderij is. Op de dagen dat meneer Martens thuis is, kan hij zelf in de tuin werken. Te kort geknipte struiken en planten, zou de familie voor lief nemen.

Resultaat

Meneer Martens gaat nu drie dagen per week naar de zorgboerderij en twee dagen per week werkt hij in zijn eigen tuin. Deze combinatie bleek een schot in de roos. Meneer Martens is minder snel emotioneel of boos en heeft het idee dat hij zijn siertuin prima onderhoudt.

Deze interventie heeft ervoor gezorgd dat meneer Martens zijn eigenwaarde kan behouden. Dit is erg belangrijk voor mensen met dementie. Het komt nogal eens voor dat familieleden – met de beste bedoelingen – hieraan voorbij gaan. Door meneer Martens in zijn beleving het gevoel te geven dat hij ertoe doet, kreeg hij zijn gevoel van eigenwaarde weer terug.